

1/89 55.årgang

LYS og LIV

UTGITT AV:
DET TEOLOGISKE MENIGHETSAKADEMIET

LYS og LIV MED
— MER INFORMASJON
— MER LESESTOFF

MF-NORGE-RUNDT
2. - 6. MARS

Minneord ved semesteråpningen

16. januar 1989

Av dekanus Magne Sæbø

Denne semesteråpningen kommer til å bli noe annerledes enn først planlagt på grunn av kollega Anders Jørgen Bjørndalens bortgang.

Etter lengre tids sykeleie døde professor dr. Anders Jørgen Bjørndalen sist lørdag, 14. januar, 60 år gammel. Med ham er en nær og kjær venn, en dyktig kollega og en trofast kirkens tjener gått bort.

Bjørndalen fikk sin utdannelse ved dette fakultet. Etter utmerkede eksamener i 1955 og 1956 fulgte en rekke stipendiatår med videregående studier i Det gamle testamente, først tre år i Tyskland og senere blant annet tre år tilknyttet Norges allmennvitenskapelige forskningsråd. Han ble fakultetslektor i 1968, dosent i 1974 og professor i gammeltestamentlig teologi i 1984. Hele sin tjeneste som bibelforsker og teologisk lærer viet han dette fakultet — og alltid på en gjennomført lojal, saklig og trofast måte som har skapt respekt.

I sitt fag viste Bjørndalen seg ikke bare som en samvittighetsfull

og grundig forsker, men også som en stillferdig og samtidig inspirerende foreleser som tente ny interesse for Det gamle testamente, historisk og teologisk, — en interesse som i særlig grad fikk et varig og vakkert uttrykk i team-arbeidet bak «Første Mosebok. En kommentar» (1970). Siden utgav han egne forelesninger i tobinds-verket «Eksegese av hebraiske tekster fra GT» (1973). Selv om mange studenter har svettet over den tette grundigheten i disse lærebøker, stiller de likevel i skyggen for den borende detaljdrøftelse han viste i sitt store doktorarbeide om billedtalen hos to av de eldste skriftprofeter i GT: «Untersuchungen zur allegorischen Rede der Propheten Amos und Jesaja», som i 1986 utkom i en høyt anerkjent tysk rekke. Her undersøkte han på en litteraturvitenskapelig måte ikke bare de enkelte billedlige uttrykk, metaforer, hos disse profeter, men særlig rekker av metaforer som til sammen danner en «billedtale», en allegori, som utgjør en kunstfull taleform.

Bjørndalen var imidlertid ikke

bare spesialisten, som samlet seg om sitt fag og sin forskning, men han deltok undertiden også i den kirkelige debatt og var særlig opp-tatt av prestenes forkynnelse over tekster fra Det gamle testamente. Selv ble han presteviet i 1967 og gjorde også som teologisk lærer en prests gjerning, på en stille og menneskelig varm måte. Slik fikk han ikke bare elever, men venner.

Sin siste store gjerning for sitt fakultet fikk Bjørndalen gjøre som dekanus i tre år, fra 1985 til sist sommer. Det ble en særdeles anstrengende dekanperiode, med flere vanskelige og tyngende saker. Han som så fint kunne forelese om klagen i Det gamle testamente, klaget selv aldri. Han kjempet for det han så var rett, og tok omkostningene. Han var omsorgsfull og rakrygget på samme tid. Slik vil han bli minnet.

Det teologiske Menighetsfakultet skylder professor Bjørndalen særdeles mye og vil uttrykke sin beste og varme takk! Så vil vi ære ham i stillet.

Gud velsigne hans navn og minne!

Velkommen til nye medarbeidere i biblioteket

Marianne Grøvlen, født 8. november 1961, er ansatt som bibliotekar i halv stilling fra 1. august 1988.

Marianne Grøvlen tok eksamen ved Statens Bibliotekhøgskole 1988. Hun har i tillegg tatt eksamen i allmenn litteraturkunnskap grunnfag ved Universitetet i Bergen og kristendomskunnskap mellomfag ved NLA.

Anne Nysæter, født 9. mars 1965, er ansatt som bibliotekar fra 1. januar 1989.

Anne Nysæter tok eksamen ved

Statens Bibliotekhøgskole 1987 og har praksis som bibliotekar fra Universitetsbiblioteket i Oslo,

Diakonissehusets sykepleiehøgskole og Deichmannske bibliotek, Oslo.

Tildeling av prestehybelen på MF i 1989

Januar: Sokneprest Oddmund Brundtland, Helleland.

Februar: Res.kap Tor Spilling, Kvinesdal.

Mars: Sokneprest Leif Isachsen, Larvik.

April: Sokneprest Per Flacké, Langesund.

August: Res.kap. Johannes Fjellseth, Raufoss.

September: Prost Erling V. Leigre, Støren.

Oktober: Res.kap. Ragnar Waagbø, Solheimsviken.

November: Res.kap. Arne Lund, Stathelle.

Utgiver:

Det Teologiske Menighetsfakultet

Ansvarlig redaktør: Olav Skjevesland
Erling Servan**Redaktør:**

Trond B. Solvang

Redaksjonssekretær:

Nils-Petter Enstad

Grafisk form:

Solvang

Lys og Liv er informasjonsbladet til Det Teologiske Menighetsfakultet. Bladet utkommer med 6 numre årlig, og sendes gratis til alle MF-foreninger, samtlige menighetsråd i landet og alle navngitte bidragsyttere.

Alle som ellers ønsker det, får bladet gratis tilsendt.

Gaver til MF:

Alle gaver du gir til MF's arbeid kan du trekke fra på selvangivelsen (ifølge skattelovens paragraf 44).

Studier ved MF:

MF tilbyr følgende tre studier:

- Kristendomskunnskap (grunnfag, mellomfag og hovedfag).
- Teologi med praktisk-teologisk seminar.
- Kateketseminar.

Ta kontakt med studieveilederne!

Det Teologiske Menighetsfakultet

Adr.: Gydas vei 4 - 0363 Oslo 3

Tlf.: (02) 46 79 00

Fax.: (02) 69 18 90

Bankgiro: 6038 30 18636

Postgiro: 5 12 87 80

Opplag dette nr: 30 000

Forsidefoto: Nils-Petter Enstad

Baksidefoto: Trond B. Solvang

Menighet og presteutdannelse i tettere samkjøring

Ved MF forsøker vi bevisst å samle på merkeår. Slikt skaper historisk sus!

Året 1989 vil også bli et innsnitt i fakultetets historie. For i løpet av de nærmeste måneder skal vår nye studieordning stå i første prøve.

Noe av det viktigste ved denne er at trådene fra MF til menighetene knyttes enda tettere.

Sammenhengen er slik: I løpet av sommeren 1989 vil 50 - 60 studenter bli utplassert i menigheter landet rundt. De skal gjøre sommervikartjeneste, etter en innføring i menigheten av den stedlige prest. Denne praksis er en del av selve studiet.

Her skal erfaringer gjøres som — forhåpentligvis — vil gi nye, verdifulle impulser til det fortsatte studium ved fakultetet. Studentene vil simpelthen kjenne på sin egen kropp hva teologi er godt for!

Menighetene leverer oss studentene. Dette er det grunnleggende. Men nå kan vi føye til: Menighetene *følger opp* studentene!

Dette er en riktig utvikling. For det er et anliggende i Det nye testamente at prester i tjeneste — og menighetene — har ansvar for den pastorale ettervekst. For ny rekrutteringen til tjenesten. Dette må ha sin gyldighet også i selve studieforløpet. Budskapet skal overgis «til pålitelige mennesker som er i stand til å undervise andre» (2 Tim 2,2).

De som sendes ut til sommeren, er slett ikke fullbefarne. De vil gjøre sine feil. Og de vil skjønne mer av hvor langt de har igjen: «Ikke at jeg allerede har grepet det —».

Men nettopp gjennom disse erfaringer skal kallet få stå sin prøve, skal tjenesten testes.

Et «seminarium» er egentlig en planteskole. Det gir et godt poeng: Sprirer må en dag settes ut på friland. Planter i menighetsjord. Der er det jo teologien og troens liv skal stå sin prøve.

MF's nye studieordning legger en ny dimensjon til begrepet kirken som «læringsfelleskap». Studenter, prester og menigheter i et byggenes samkjøringsnett!

De av dere som møter lærlingene: Ta vel i mot dem — i tråd med apostelens ord: «Ta derfor imot hverandre, slik Kristus har tatt imot oss, til Guds ære» (Rom 15,7).

Olav Skjevesland

Professor Tore Wigen forfremmet til sokneprest:

Fra kateter til prekestol

Av Nils-Petter Enstad

— Egentlig misunner jeg de av studiekameratene mine som har fått være i menighetstjenesten hele tiden, selv om jeg selvsagt er klar over at noen av dem også misunner meg, som har fått arbeide med forskning og undervisning her på Menighetsfakultetet i 18 år. Derfor er jeg glad for den vekselvirkningen mellom fakultetstjeneste og menighetstjeneste som permisjonsreglementet her på huset muliggjør, sier professor Tore Wigen, som 1. mars tiltrer som sokneprest i Leikanger i Indre Sogn. Han ser på utnevnelsen som en «forfremmelse fra stabssjersant til kaptein»; fra å være bak fronten til å være ved fronten.

Da Tore Wigen ble uteksaminert fra Menighetsfakultetet i 1965, hadde han ingen seriøse forskerplaner. Etter å ha avtjent verneplikten som feltprest på Gardermoen, sto menighetstjeneste for tur, og det var menighetsprest han ville være. Men etter to år som hjelpeprest i Borre fikk han stipend fra Norges Almenvitenskapelige Forskningsråd, og dermed var den akademiske løpebanen innledet. I 1970 kom han til MF, fra 1973 i full stilling som lærer.

— Jeg har vært glad for denne tjenesten, og har hatt stor glede av å arbeide med religions-filosofiske problemstillinger. Men nå gleder jeg meg intenst til å kunne leve «fra søndag til søndag» i en menighet; til å ha et alter å forrette ved og en prekestol å forkynde fra, sier han.

Tore Wigen har altså fått permisjon for å gjøre prestedtjeneste, reglementet åpner for at slike permisjoner kan forlenges med ett år om gangen inn til fire år. Dette er blant annet for at lærerne skal

kunne stå i en fruktbar vekselvirkning mellom fakultet og menighet.

— Den gamle visjonen om et menighetenes fakultet er fremdele liv laga, mener Tore Wigen. — Det er viktig for livet i menighetene å vite at det finnes en institusjon som er opprettet for at de skal få de prester og lærere de trenger. Fakultetet er opprettet for at menighetene skal overleve, og ikke behøve å drive for skiftende tider og vær. Menighetsfakultetet ble opprettet, primært for å dekke behovet for prester som lærer rett og lever rett. I en urolig tid der det også eksperimenteres med kirken, er det viktig at fakultetet bevarer visjonen, sier han.

Tar ikke vitenskapsmannen med seg

Tore Wigen akter ikke å kombinere presten med vitenskapsmannen i Sogn, selv om han selvsagt vil holde seg orientert og lese fagtidsskrifter også der.

Foto: Lars O. Flydal

— Jeg tar med meg tre – fire mindre arbeider – artikkelstoff, nærmest! — som jeg forsåvidt har gjort ferdig allerede, men som jeg vil forsøke å gi en bedre form. Noe mer blir det ikke snakk om, sier han.

Men selv om han ikke tar professorjobben med seg til Sogn, håper han at han har fått være prest også i professorjobben. Det har betydd mye for ham å vite at han er ordinert, sier han, og understreker at lærerne ved fakultetet er både prester og pres-telærere.

Tro og lidelse

Tore Wigen ga i 1988 ut den meget personlige boka «Tro og lidelse» på Credo forlag. Boka forteller

Foto: Lars O. Flydal

om den sorgen han og familien gikk gjennom etter at sønnen Magne døde av hjernehinnebetennelse ombord på skoleskipet «Christian Radich». Han ble bare 17 år gammel.

— Sorgen og tapet var ingen direkte årsak til dette oppbruddet som vi nå gjør, men samtidig gjorde det at det ble lettere å bestemme seg, sier Tore Wigen. — Magnes død gjorde at erkjennelsen av at «ingenting varer evig» kom mye nærmere; teltpluggene sitter løsere etter dette. Men planen om å gå inn i prestetjeneste igjen er mye eldre; det er noe jeg stadig har hatt lyst til underveis.

Sorgen lærte familien Wigen hvor viktig det er at mennesker som har sorg eller er i krise har en tett ring av mennesker og forberdere rundt seg, fortsetter han. De to årene med sorg har også vært en forberedelsestid.

— Det har også lært meg ikke å undervurdere verken de menneskelige eller kristelige sidene ved kriser hos de jeg møter. Jeg ønsker å bruke maksimalt med tid som rådgiver og sjelesørger i slike situasjoner. Jeg har oppdaget at mennesker søker andre mennesker med lignende erfaringer. Folk har tatt kontakt etter at boka kom ut, og boka vil vel gå foran meg også til Sogn, sier han.

Et vakkert stykke Norge

Tore Wigen er begeistret både for Sogn og for sogningene. For år tilbake vurderte han å søke en prestestilling i Hafslø, røper han, men den gang kom et stipend inn «i veien». Som menighetsprest i Borre i Vestfold ble han kjent med mange sogninger: folk som hadde fått seg gårder på Østlandet i «de harde 30-åra».

— Jeg oppfatter sogningene som åpne mennesker som sier det de har på hjertet. De som er vant til taushet, kan kanskje oppfatte dem som stridbare, men jeg regner åpenhet som en tvers igjennom positiv egenskap, sier han.

Til sokneprest-stillingen hører også en vakker prestegård av passelig størrelse, ifølge Tore Wigen, som sier seg beæret over å få bo så vakkert. De tre som skal bo der, far Tore, mor Torunn og yngstedatteren Jartrud på 13 år, får nok større plass enn de har i Asker, men familien vil gjerne ha åpne dører for folk.

Fru Torunn som har vært yrkesaktiv i mange år, akter å være prestekone på heltid, sier prestemannen med et glimt i øyet.

Levd med bilder hele livet

Tore Wigen er ikke bare professor og vitenskapsmann; han har også kunstneriske interesser og anlegg.

Musikk har han vært mye opptatt av, og har spilt trompet og kornett. Da den tidligere Frelsesarmé-musikeren Hans Arne Akerø var vit.ass. på MF, spilte Tore Wigen i husorkesteret MF's Blanke Messing under hans ledelse. Malerier har likevel en langt større plass i hans liv, og såvel det å male selv som det å se kunst, er for ham «en måte å overleve på».

— Jeg har levd med bilder hele livet, sier han, og han har også tatt litt utdanning på det feltet. Hvorvidt han kommer til å male mye i Sogn, er han derimot mer usikker på.

— Jeg blir litt skremt ved tanken på de voldsomme scenierne i Sogn, sier han. — Det er en natur som gjør et så majestetisk inntrykk motiver som er tett inn på meg, sier han.

Kunst er en del av livet som hører med til det selvsagte for Tore Wigen. Kunst som formidler er han ikke så opptatt av, og vil være relativt kritisk til en spesiell bruk av bilder og musikk når det gjelder å formidle.

— Vi må alltid spørre: Hva er det vi er her for? Er det for å høre Guds ord? Er det for å be? Det ytre må alltid underordne seg målet. Vi har jo tradisjon i vår lutherske arv for at vi står fritt til å velge kirkeskikker. Den enkelte menighet må ut fra tradisjon og stilfølelse på stedet få ordne gudstjenesten ut fra eget ansvar. Vi må ikke diktere hverandre; jeg er skeptisk til sterk sentraldirigering av gudstjenestelivet, sier Tore Wigen, som vil være prest i Leikanger på menighetens premisser. Den er dens ønskemål som har forkjørsrett, og soknepresten har ikke noen ny oppskrift med seg på flyttelasset.

— Av en god venn med fortid i det militære har jeg lært at man skal være i en post i minst ett år for man setter i gang med nye tiltak, og den lærdommen akter jeg å følge, sier Tore Wigen, som også gleder seg over å få bruke nynorsk-messen og lese Bibelen på nynorsk.

Det er mange underlige veier

Av Helge S. Kvanvig

Her er siste artikkel om studenter ved det lutherske seminaret i Hong Kong. Dette seminaret er av studentene ved MF adoptert som «søsterfakultet». Tidligere har vi hørt om en thai-kvinne og en kineserfamilie. Hva så med Hong Kong-kineserne? Hvilke livsskjebner hadde formet dem?

Kallet som kostet dyrt

Jeg lar Lee Hung Lan komme til orde slik hun fortalte det på et ungdomsmøte. Hennes historie er selvsagt spesiell for henne. Likevel hørte jeg det samme tema mange ganger i en rekke variasjoner. Vi lytter til Lee Hung Lan slik jeg skrev historien hennes direkte ned:

«Min far og mor er fattige mennesker. De er bønder ikke langt fra den kinesiske grensen. Min far er gammel, så det er min mor som gjør det meste arbeidet. De var svært glade for at jeg hadde fått en god jobb i bank, hvor jeg tjente bra og kunne gi dem penger. Jeg hadde arbeidet i fire år i banken.

Det var hyggelig, men jeg var ikke lykkelig.

Jeg var blitt en kristen og ville tjene Gud med mitt liv. Jeg tenkte jeg kunne tjene Gud i banken, men det ble mest å tjene penger. Så spurte en venninne av meg om jeg ville være med henne på Seminarets ungdomsdag. Der hørte jeg Dr. Hsiao forkynne kallet til å tjene Gud på heltid i kirken. Da gråt jeg inne i meg, for det ville aldri være mulig for meg.

Mine foreldre var fattige og det hadde vært et fryktelig spetakkel den gangen jeg ble døpt. Jeg lå våken om nettene og gråt etterpå. Jeg ba til Gud. Hva skal jeg gjøre? Gi meg mot, Gud! Så gikk jeg til

mor og spurte: «Hva ville du si hvis jeg begynte å studere?» Jeg turde ikke si at jeg tenkte på teologi.

Etter en stund svarte min mor at det kanskje ikke var så dumt for da kunne jeg tjene enda mere penger etterpå.

Hva skulle jeg da si? Jeg visste jo at en evangelist ikke tjente mange penger.

Neste dag ba jeg til Gud i tre timer om å gi meg mot til å si hva jeg skulle studere. Jeg gikk inn til min mor, men turde ikke. Dagen etter ba jeg i tre timer igjen, men turde heller ikke da. Tredje dagen, etter nye tre timer, turde jeg. Min mor ble fryktelig forskrekket. Så forskrekket at hun kanskje glemte å bli sint. Hun nektet meg ikke, men hun var sur. Jeg ga henne alle sparepengene mine, de jeg hadde spart i arbeidet i banken. Det hjalp noe. Men hvem skulle betale studiene for meg? Og hvem skulle gi meg penger å leve for? Til min store glede kom pastoren og sa at menigheten ville betale alle studiepengene mine. Det gjør de også. Men det er noe annet rart. Hver måned får jeg penger gjennom pastoren fra noen kristne i en annen kirke. Jeg vet ikke hvem de er, men av og til får jeg så mye at jeg har litt å ta med hjem til mor. I begynnelsen av studietiden var mor bare sur. Hun anklaget meg og sa jeg hadde sviktet foreldrene mine. Etter en tid forstod jeg at jeg ikke skulle bli bitter, men være god mot dem. Nå har vi det godt sammen når jeg er hjemme på besøk. Min mor har endelig forstått at så lykkelig har jeg aldri vært.»

Det er jo litt av en historie og den samme finnes i et utall av versjoner. De aller fleste studentene kommer fra en mer eller mindre budhistisk bakgrunn. Det interessante er, ifølge rektor, at det har aldri skjedd at ikke foreldre og barn har blitt forsonet igjen etter en tid. Rådet fra Seminarets side er klart: Vis foreldrene dine respekt, gi dem all den kjærlighet du makter. Denne oppskriften har tydeligvis tint mange isfjell.

Bli ny med KK!

Av fakultetslektor
Klara Myhre

Kanskje er du ikke fast leser av ukebladet «Kvinner og klær»? Men du har likevel en eller annen gang sett disse bildene av «før» og «etter». Forandringen kan virkelig være iøynefallende. Frisyren er ny, sminken er ny, klærne er nye, fargene er nye, smilet er nytt — forvandlingen er et faktum. I alle fall utenpå. . .

Nå skal vi ikke bortforklare at vårt ytre kan ha atskillig å si for det indre velbefinnende. Forandringer på det ytre plan kan virke som en vitamingsprøytning og gi nytt overskudd og ny livsglede. Et nytt malingsstrøk på huset, ny tapet i stua, nye gardiner, en ny godstol, en ny bok, nytt trimprogram — slikt bringer gode livsoppleveler inn i hverdagen.

Ikke minst i den kalde og bleke årstida kan vi merke behovet for fornyelse og forandring. De mangfoldige nyttårsforsetter er kanskje ikke bare styrt av at vi skifter kalender, men like mye av behovet for noe som kan lyse og varme i vintermørke og vinterkulde. Og slike behov skal vi ta på alvor! Kanskje skal det ikke så store forandringer til for at du kan få et rikere og gladere liv i det nye året? For de fleste av oss vil det antagelig dreie seg om en annerledes prioritering i buk av tid og krefter. Kanskje kunne årsskiftet 1988/89 innlede noe nytt og nært for deg og din familie?

Men nå ved starten av det nye året vil jeg først og fremst minne deg om et «før» og «etter» som ikke krever noen innsats fra din side. Den mest gjennomgripende forvandling i ditt liv har du nemlig ikke medvirket til selv. Den skjedde med deg.

— Paulus beskriver den store fornyelsen med KK — Kristus Korsfestet — i Rom 6. Slik skildrer han det som skjedde med oss i dåpen:

«Har vi vokst sammen med Kristus i en død som er lik hans, skal vi også være ett med ham i en oppstandelse som er lik hans. Vi vet at vårt gamle menneske ble korsfestet med ham. . .» (v 5-6a)

Hva var tilstanden «før»? Se for deg bildet av ditt gamle menneske. Du kan selv best utstyre det med de karakteristiske trekk og de mange detaljer som hører til. Jeg ser egoisten i helfigur. Bildet er skarpt, så jeg ser mer enn jeg vil se. Samtidig er det mørkt, lysforholdene kan ikke ha vært gode.

Men dette bildet forsvinner. Fram stiger et nytt bilde av et nytt menneske. Bildet er så lyst at jeg nesten ikke kan se den fullkomne skikkelsen. Samtidig er det fargebilde med de skjønneste sjatteringer. Kjenner du deg igjen på bildet? Det er kanskje ikke så lett å finne dine trekk hos det nye mennesket? Men du ser Kristi trekk, og da kan du slå deg til ro med

det. For det er deg, og slik ser Gud deg — i Kristus!

Gled deg, du har opplevd den store «bli ny»-dagen da du ble døpt! Men så vil du innvende at du fremdeles ligner mest på «før»-bildet. Der kjenner du trekkende så altfor godt igjen. Din forvandling ble visst like utvendig som den i ukebladsreportasjen. . .

Men husk da: Det som skjedde i dåpen er virkelig og gjennomgripende. Gud handler aldri med oss «på liksom». Du er ny, i Kristus er du en ny skapning enten du selv registrerer det eller ikke.

Se mest mulig på det nye bildet, se på HAM som du ligner på det bildet. La dette bildet få prege seg inn i deg. Og gled deg over at en gang skal dine trekk bli helt tydelige på det bildet. Da skal du få hive det gamle bildet, glemme det for godt!

Visst skal våren komme. . .

Vi har nå glede av å presentere en ny serie i Lys og Liv sine spalter, nemlig «Bibelstudium».

Serien starter i dette nummeret og første tema er «apostlenes gjerninger». Ansvarlig for dette temaet er fakultetslektor Reidar Hvalvik som arbeider med Nytestamentlig teologi ved MF. Bibelstudiet omkring apostelenes gjerninger er utdrag fra Hvalviks bok «fra Jerusalem til jordens ender — hovedtrekk i apostlenes gjerninger», bearbeidet for Lys og Liv av Reidar Hvalvik. Dersom denne serien interesserer, anbefaler vi videre lesing av den nevnte bok som er utgitt på Credo forlag.

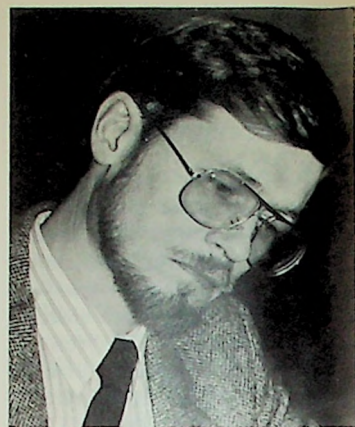
«Bibelstudium» neste nummer: «Åndsutgytelsen på pinsedag».

Vi leser Apostlenes gjerninger (1)

Jesu Himmelfart

Lukas (som har skrevet både Lukasevangeliet og Apostlenes gjerninger) er den eneste forfatter i NT som omtaler Jesu himmelfart som *en synlig begivenhet*. Det gjør han både i Luk 24 og i Apg 1. La oss se hvordan han beretter i Apg 1,6 – 11:

Disiplene står og ser på mens Jesus blir «løftet opp» og skjult av en sky (1,9). Passivformen «ble løftet opp» viser at Gud er tenkt som det handlende subjekt. — Denne beskrivelsen viser store likheter med visse gammeltestamentlige (og utenombibelske) tekster som beretter om *bortrykkelser*, det vil si at mennesker legemlig blir rykket opp i den himmelske verden. Den mest typiske bortrykkelsestekst i GT er 2 Kong 2. Iff hvor det fortelles om Elia som fór opp til himmelen i en ildvogn. Merk også omtalen av Enok i 1 Mo 5,24: Han ble borte. «for Gud tok ham til seg».

Hva er så det teologiske poeng i beretningen om Jesu himmelfart? Allerede likheten med bortrykkelsetekstene viser at vi står overfor en tekst som omhandler avskjed og avslutning. Mer presist sagt: Himmelfarten markerer *slutten på Jesu jordiske virke*. Dette fremgår tydelig av 1,22 hvor det tales om disiplene som har vært sammen med Jesus «fra han ble døpt av Johannes og til den dag han ble tatt opp fra oss» (jfr 1,2). Himmelfartsberetningen er altså i stor grad orientert ut fra disiplenes ståsted: Jesus skilles fra dem (jfr uttrykkene «tatt opp fra dere» i 1,11 og «han skiltes fra dem» i Luk 24,51).

Denne markering av slutten på Jesu jordiske liv er ikke uten betydning. Jesu jordiske virke var jo ikke slutt ved hans død. Han stod opp igjen og viste seg etter oppstandelsen flere ganger for disiplene. Men med himmelfarten markeres slutten på Kristusåpenbaringene (i teologien kalt «kristofanier»). Etter himmelfarten viste Jesus seg ikke lenger på samme måte som tidligere. Fra da av var det kun tale om å se ham i visjoner (jfr 7,55f; 18,9; 22,17; 26,19). Med sin himmelfartsberetning får altså Lukas tydeligere enn andre nytestamentlige forfattere klargjort at kristofaniene tok slutt (jfr. dog Paulus i 1 Kor 15,8: «Aller sist viste han seg for meg»).

Himmelfartsberetningen inneholder også momenter som tydelig

peker fremover — mot *Jesu gjenkomst*. Dette er første gang antydning i 1. Sfs. Da Jesus sa til disiplene at de «om noen få dager» skulle døpes med Den Hellige Ånd, spurte de straks: «Herre, vil du på den tid gjenreise riket for Israel?» Dette spørsmålet ble avvist av Jesus. I stedet rettet han oppmerksomheten mot disiplenes misjonsoppdrag og løftet om åndstrøstning. Deretter skiltes han fra dem. Og mens disiplene stod og så etter ham, sa englene: «Hvorfor står dere og ser opp mot himmelen?»

Alt dette skal trolig si noe om en rett endetidsforventning. Ikke bare disiplene den gang, men også Lukas' samtidige var nok opptatt av spørsmålet om når Jesus skulle komme igjen og «gjenopprette alle ting» (3,21). Og til dette har Lukas følgende å si: Ifølge Mesteren selv skal ikke kirken være opptatt av «tider og stunder» (1,7), men konsentrere seg om misjonsoppdraget. Men likevel: Ingen skal være i tvil om at Jesus kommer igjen: «. . . han skal komme igjen på samme måte som dere har sett ham fare opp til himmelen» (1,11b).

Hva betyr det at Jesus «før opp til himmelen»?

Selv om Lukas er den eneste som uttrykkelig taler om en himmelfart, er det i NT en klar forestilling at Jesus etter oppstandelsen er «i himmelen» (Kol 4,1). Dette kommer blant annet til uttrykk i mange utsagn om Jesu gjenkomst: Man venter at han skal «stige ned fra himmelen» (1 Tess 4,16; jfr 1,10; Fil 3,20). Denne uttrykksmåte må sees på bakgrunn av den bibelske tale om Gud som «troner i himmelen» (Sal 2,4) eller «bor i himmelen» (1 Kong 8,30; jfr Matt 6,9: «Fader vår, du som er i himmelen»). Til tross for den konkrete uttrykksmåte er det imidlertid klart at «himmelen» i denne sammenheng ikke skal forstås som den øvre del i et tredelt verdensbilde (himmelen – jorden – det underjordiske). Allerede i gam-

meltestamentlig tid var man nemlig klar over at Gud ikke lar seg innfange i tid og rom (jfr 1 Kong 8,27: «Se, himmelen, den høye himmel, rommer deg ikke, langt mindre dette huset som jeg har bygd!»). At Gud er «i himmelen» blir derfor et uttrykk for at Gud hører hjemme i en virkelighet som helt overskrider vår verden. Det samme gjelder selvsagt talen om at Kristus etter oppstandelsen er «i himmelen» (Apg 3,21).

Er Jesus fjern eller nær?

I Matt 28,20 sier Jesus at han skal være med disiplene «alle dager inntil verdens ende». Lukas forteller imidlertid at Jesus «skiltes . . . fra dem og ble tatt opp til himmelen» (Luk 24,51). Betyr det at Jesus ifølge Lukas ikke lenger er nærværende i sin kirke, men fjernt «plassert» i den himmelske verden? Noen har svart ja på dette spørsmålet — med henvisning til Apg 3,21 hvor det sies at Jesus «skal være i himmelen inntil den tid kommer da alt det gjenoprettes som Gud har talt om». Men dette verset er ikke alt som sies om denne sak i Apg: På linje med andre nytestamentlige skrifter understreker også Apg at *Kristus er nærværende i sin kirke*. Dette kommer til uttrykk særlig i to tekster:

— Da Paulus var på vei til Damaskus for å forfølge de kristne, ble han stoppet utenfor byen og en røst sa: «Saul, Saul, hvorfor forfølger du meg?» På Paulus' spørsmål om hvem det var som talte, lød svaret: «Jeg er Jesus, han som du forfølger» (9,4f). Dette utsagnet viser tydelig Jesu nærvær i og den identifikasjon med sin kirke.

— I forbindelse med aposlenes helbredelser kan det hete at «Jesu navn», det vil si Jesu selv, er den som helbreder (jfr 3,6. 16f). Tydeligst kommer dette fram i Peters ord til den lamme: «Æneas, Jesus Kristus helbreder deg!» (9,34). Den opphøyde Jesus Kristus er altså nærværende i sin kirke og virksom gjennom sine vitner.

Spørsmål til repetisjon og samtale:

1. Hvilke teologiske hovedpoenger finnes i beretningen om Jesu himmelfart i Apg 1?
2. Da den første russiske romfærer kom tilbake fra sin romferd, uttalte han at han «ikke hadde sett Gud der oppe». Snakk sammen om dette utsagnet i lys av NT's tale om Jesus «før opp til himmelen».
3. Hver søndag bekjenner vi i gudstjenesten: «. . . før opp til himmelen, sitter ved Guds, den allmektige Faders høyre hånd. . .» Hva legger dere i denne bekjennelsen?
4. Hvilke konsekvenser opplever dere at det får for oss at Kristus er nærværende i sin kirke?

Minnegaver til Menighetsfakultetet

Vi vil på denne måten få takke hjertelig for følgende minnegaver som vi har mottatt ved Menighetsfakultetet:

- Kollekt ved Therese Kristiansens begravelse i Vanse 14. november 1988, kr 1 153,-.
- Gave ved forhenværende kirketjener Bjarne Berntsens begravelse i Råde 22. desember 1988, kr 3 200,-.
- Gaver ved prost Aasuly Austads gravferd/jordfesting fra Sauland kirke/Moland kirke den 21. og 22. desember 1988, kr 5 420,-.
- Gaver ved domprost Johannes Aschims begravelse i Ås kirke 6. januar 1989, kr 10 400,-.
- Gaver ved prost Halvard Jensens begravelse, kr 3 000,-.

Vi vil uttrykke vår store takknemlighet for den omsorg som ligger til grunn for avgjørelsen om å gi en minnegave til Menighetsfakultetet isteden for blomster.

«Kristendommen i Europa» Stort kirkehistorisk prosjekt på MF avsluttet

Kirkehistorikerne på Menighetsfakultetet har tatt på seg kjempeoppgaven å beskrive store deler av kirkens 2000-årige historie. I 1988 forelå serien «Kristendommen i Europa» ferdig i fem bind.

Det er lenge siden jeg leste en sammenhengende fremstilling av kirkehistorien, og jeg har blitt slått av hvor interessant, aktuelt og rent ut spennende det er å følge kirkens historie ned gjennom århundrene. For det er jo vår egen historie som kristne det dreier seg om, broen mellom Bibelen og vår egen tilværelse. Vi forstår verken oss selv eller vår egen tid om vi ikke kjenner vår fortid.

I det første bindet, «Fra Jerusalem til Rom og Bysants», skriver førstelektor Oskar Skarsanne om Oldkirken. Selv om det er kirkens aller eldste tid, er mange av spørsmålene som behandles høyst aktuelle. Ta f.eks. «Fra Ånd til embete? Om synet på Ånden, kirken og sakramentne» eller «Fra sekt til statskirke: Det store omsvinget». Særlig interessant er det å lese om kristendommens forhold til jødedom og samtidens hedenske religioner. Hvordan kristne bekjente sin tro på Jesus som den eneste Herre og Frelser i en pluralistisk tid, ofte med livet som innsats, taler sterkt til kristne i vår tids etter-kristne samfunn som på mange måter lever i en liknende situasjon.

I det andre bindet, «Kirken i Middelalderen», tar førstelektor Jan Schumacher leseren med seg gjennom den kirkehistoriske epoken som på mange måter synes mest fjern og fremmedartet for moderne mennesker, men som ikke er mindre fascinerende for det. Forholdet mellom kultur og kristendom, keiser og pave, forfall og fornyelse skaper den middelalderkirke som på godt og ondt er bakgrunnen for Luthers og de andre reformatorenes gjerning i det 16. århundre.

Med bindet «Fra reform til reformatjon» fører førstelektor Brynjar Haraldsø oss inn i reformatjonens historie, da den ene vestlige kirke splittes opp i de mange kirker og konfesjoner. Luthers epokegjørende gjenoppdagelse gav rettferdiggjørelsen av nåde ved tro, den radikale reformatjons gjennomgripende brudd med den katolske tradisjon, og den kalvinske og anglikanske reformatjon la grunnlaget for den kirkevirkelighet vi fremdeles lever i.

Med bindet «Lære, tro, fornuft. Kriken i nytid» viser professor Bernt T. Oftestad hvorledes protestantisk kristendom konfesjonaliseres i oppgjøret med den romersk-katolske mot-reformatjon, men også hvorledes fromhetslivet bryter nye veier, f.eks. md pietismen, som for alvor setter i gang protestantisk misjonsarbeid. Det er i denne tiden kirken også for alvor møter utfordringer fra den moderne opplysning.

Det siste bindet i serien, «Tro og vantro gjennom det 19. og 20. århundre» ved professor Åge Holter, fører videre denne behandlin-

gen av kirkens forhold til det moderne. Her blir stoffet så overveldende at forfatteren har valgt den «tematiske metode». Med stor innsikt presenteres aktuelle emner som f.eks. «sekulariseringsprosessen», «vekkelse og fornyelse» og «misjon og økumenikk». Vi får føle vår egen tids problemer og utfordringer på pulsen, barn av vår tid som vi alle er enten vi vet det eller ikke!

Med dette verket har kirkehistorieeksjonen på MF gitt oss et verk som tross sitt begrensede omfang (ca. 850 sider), virkelig ruver. Det er selvsagt pensum på MF, men det er så klart og oversiktlig skrevet at det burde bli folkelesning blant vårt kristenfolk. Det eneste som «mangler» — sett fra undertegnedes synspunkt — er en presentasjon av kirkens historie i andre deler av verden enn Europa, i gammel tid f.eks. i India, Etiopia og Kina, og i nyere tid over hele verden. Kanskje kommer det flere bind?

Gratulerer, Kirkehistorieeksjon!

Tormod Engelsviken

MF på veien!

Aksjon MF Norge-rundt, 2. – 6. mars

I tidsrommet 2. – 6. mars er det igjen tid for MF's storaksjon MF-Norge-rundt.

I år er det ialt 23 grupper med en rekordstor oppslutning. I løpet av aksjonshelgen vil MF's ansatte og studenter besøke en lang rekke menigheter, skoler institusjoner og privathjem.

Forarbeidet til MF-Norge-rundt er utført i et nært samarbeide med mange av våre lokale kontaktpersoner og prostikontakter.

Ta en titt på listen nedenfor og se om noen av gruppene kommer i nærheten av ditt hjemsted — da er du hjertelig velkommen på våre arrange-

menter (NB! Følg med på nærmere program i lokalpressen).

- 1. Bømle, Magne Sæbø**
Espen Schetne
Andre Sjøvåg
Johannes Holm
John Erik Selle
- 2. Mandal, Arild Romarheim**
Elisabeth Johansen
Tom Ofrim
Kjetil Haga
Leif Tore Breivik
- 3. Lista, Trond Solvang**
Knut Skjeldal
Kjell Asle Børnes
Signe Kvåle
Asgeir Sele
- 4. Jæren 1., Jofrid Wiik, Klara Myhre**
Kjerti Marie Lægdene
Ingunn M. Aarseth
Kjartan Bergslid
Marita E. Sivertsen
Jan Terje Kristoffersen
- 5. Jæren 2., Ernst Baasland**
Ellen Haugland
Unne Sveistrup
Inger Marie Hognestad
Geir Braadlie
- 6. Hetland/Ryfylke, Tormod Engelsviken**
Gro Sollesnes
Arnfred Lunde
Håkon A. Gudbrandsen
Berit Engnes
- 7. Karmøy, Sverre Magelssen**
Astrid Sætrang
Gunnhild Skrede
Tore Smedplass
Marit Skaar Skogesal
- 8. Stord/Rosendal, Ole Modalsli**
Kristian Landmark
Ragnhild Helen Mikalsen
Nina Krikerød
Tormod Remøy
- 9. Sotra/Øygarden, Anders Aschim**
Anne Cecilie Elgarøy
Kåre Asle L. Hansen

- Erik Heyerdahl Holt
Anne Solfrid Bredholt
- 10. Bergen, Nils-Petter Enstad**
Tom Elvebakk
Ralph R. Kolnes
Helga Myklebust
Jan S. Rønning
- 11. Ytre Sogn, Arvid Tångberg**
Knut Arne Kumeneie
Ingunn Stokstad
Birgit Kinn
Svein-Olav Angard Hovde
- 12. Indre Sogn, Ivar Asheim**
Ole Fredrik Kullerud
Thor Andre Lindstad
Sjur Lunde
Kari Mette P. Høggaug
- 13. Valdres, Erling Servan**
Berit Bjørnerud
Ingunn Ellingsen
Hanne Gebhardt
Lars Harald Tjøstheim
- 14. Ålesund, Edvin Larsson**
Terje Aannerød
Fredrik Saxegaard
Berit Holmeslet
Stein Barlaup
- 15. Orkdal, Ole-Jacob Modalsli**
Rune Engedal
Bjørn S. T. Bjørnhovde
Siri E. Johnsen
Kristin T. Eide
- 16. Gauldal, Bjørn-Helge Sandvei**
Lars Tangedal
Runar Reknes
Jostein Obrestad
Solfrid Leinebø
- 17. Trondheim, Harald Hegstad**
Marit Aars
Morten Stensberg
Arild Steinsland
Monica Lindhold
Solveig Ullaland
Solveig Østrem
Ragnhild Halle
Gulli Gransjøen Hanssen
Ulla H. M. Lindholm
Marianne Lundevik
Hans Jacob Sundby
Torill K.Sundet

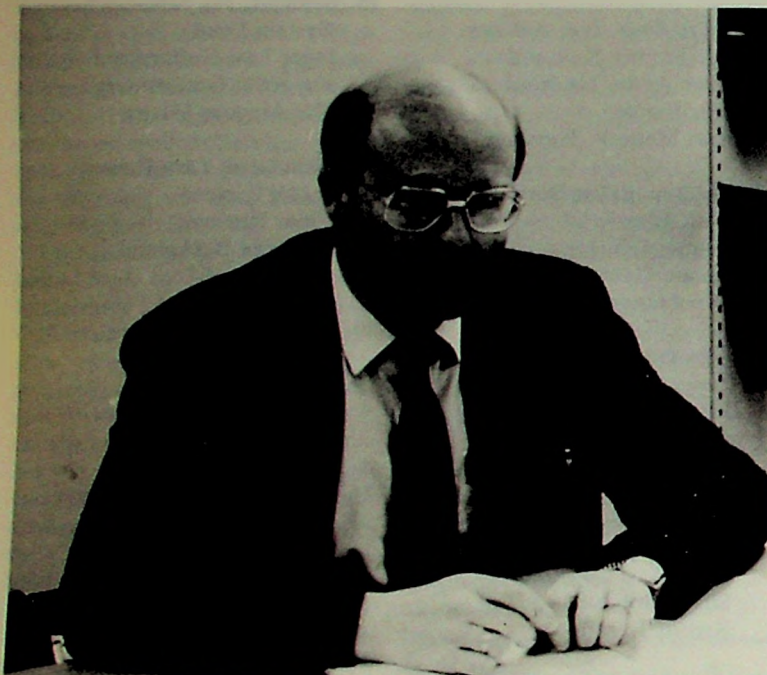
- Knut Svindland
Bjarte Sætre
Ellen Marie Tefre
Gunvor Tjøstheim
Marit Ullestad
Aud Iren Usken
Arnt Tore Valsvik
Inger Marie Viberg
Olav Vikse
Nils Are Økland
Solvår G. Aamdal
Marit Aars
Inger Johanne Aas
- 18. Seinkjer, Jan Schumacher**
Øystein Lund
Inger Lise Guttormsen
Jon Arild Guttormsen
Dag Magnus Havgar
- 19. Namdalen, Lars Østnor**
Ingulf Larsen
Einar Kjøwen
Ole Inge Bekkelund
Marit Braut
- 20. Bodø, Martin Synnes**
Ivar Smedsrød
Anne Skoglund
Henning Huseby Jansen
Joachim Rieger
- 21. Vesterålen, Vidar Haanes**
Carl Bruihler
Christian Aas
Steinar Leirvik
Eli Irene Fjose
- 22. Sørreisa, Svein O. Thorbjørnsen**
Birgitte Levy
Nina M. Riise
John Olav Gundersen
Tore Myklebust
- 23. Hammerfest, Brynjar Haraldsø**
Sveinung Tenfjord
Per Willy Willhelmsen
Jan-Kay Krystad
Hans Christian Håland

Hjertelig takk
for kr 21 846.- mottatt ved Menighetsfakultetet (pr. 2. februar 1989) i minnegaver i forbindelse med professor Anders Jørgen Bjørndalens bortgang.

Menighetsfakultetet mot år 2008

Av Nils-Petter Enstad

Tor-Odd Berntsen er formann i «MF mot år 2008»-gruppen.
(Foto: Nils-Petter Enstad)

En arbeidsgruppe med Tor-Odd Berntsen som formann har allerede i noen måneder arbeidet med et spennende prosjekt som har Menighetsfakultetets 100-års-jubileum som siktepunkt.

Arbeidsgruppens mandat går ut på å formulere de bærende ideer og mål for fakultetet, og konkretisere disse i en handlings-

plan for MF mot år 2008. Arbeidsgruppen skal legge fram resultatet av sine anstrengelser i desember 1989.

Det er laget en relativt stram arbeidsplan, men formann Tor-Odd Berntsen er ikke i tvil om at den skal holde. Det vil hele tiden skje et løpende samarbeid med styret, lærerrådet og fakultetsrådet. Når forstanderskapet møtes i april, vil også dette forum bli orientert om arbeidet.

Bærende ideer

Det å formulere Menighetsfakultetets «bærende ideer» blir en viktig del av arbeidsgruppens mandat. Disse skal være et verktøy til å skape en god identitetsfølelse ved fakultetet ved å klargjøre dets rolle og visjon; ved å gi viktige holdepunkter for hvordan man ønsker å stå fra utad, og ved å gi uttrykk for hvordan man ønsker å ha det innad.

Med de bærende ideene skal ikke bare være en «Betlehemsstjerne» langt i det fjerne; de skal være et «aktivt dokument», presiseres det i mandatet. Dette utdypes slik: De skal kunne brukes som rettesnor for det konkrete arbeidet i avdelingene og fagseksjonene; de skal brukes for å ta opp fakultetets indre liv til gjennomtenking, drøfting og revisjon med jevne mellomrom; de skal kunne gjøre det mulig for en medarbeider å ta stilling til om han/hun er beredt til å leve opp til det innhold som skal prege fakultetet, og de skal være et hjelpemiddel for den enkelte til å gi et samstemt og riktig bilde av MF utad.

— De bærende ideene skal være en opprusting av visjonene som gjør dem tjenlige å bruke også i framtiden, sier Tor-Odd Berntsen til Lys og Liv. Når året 2008 er valgt som «mål», er dette selvsagt ikke tilfeldig. Det året er det 100 år siden Menighetsfakultetet ble startet, og handlingsplanen skal både være en jubileumsmarkering og en måte å møte framtidens utfordringer på, understreker Berntsen.

Ny utgave av Apokryfene

Mange av oss har sikkert på et eller annet tidspunkt i livet kommet over en gammel familiebibel, og på forunderlig vis klart å stave seg gjennom de gotiske bokstavene som utgjorde undertittelen på den svære svarte boka:

Den Hellige Skiftis Kanoniske og Apokryfe Bøger.

Kanskje man tilmed har spurt et faderlig eller moderlig opphav, eller en lærer, om hva slags skrifter det kunne være, og fått et mer eller mindre tilfredsstillende svar om at det «det er noe som ikke er med i Bibelen lenger».

De apokryfe bøkene sto ellers «i Bibelen» fram til reformasjonen, og blant katolske og ortodokse regnes de fremdeles med til kanon. Martin Luther sa om dem at de er «bøker som ikke kan anses likestilt med Den Hellige Skrift, men som likevel er nyttige og gode å lese».

De apokryfiske bøker er jødiske skrifter som ble til i de to siste hundreårene før Kristi fødsel. I de bibelutgavene der de er tatt med, er de da også plassert etter profeten Malaki. Bibelselskapet har forøvrig bebudet en bibelutgave der apokryfene er plassert «mellem» GT og NT. I mellomtiden foreligger de apokryfe bøkene i bokform alene. Forrige gang disse skriftene ble oversatt til norsk, var i 1891, og de ble sist revidert i 1940.

I tråd med den gammel-testa-

mentlige tradisjon de står i, omfatter også apokryfene flere typer litteratur: Historieskrivning, fortellinger, profetord, visdomslitteratur, religiøse dikt og salmer.

Ikke minst vil Makabeerbøkene være interessant lesning; denne beretningen om den siste oppblussingen av jødisk selvstendighet før romernes invasjon.

Utgaven av Apokryfene som bibelselskapet har gitt ut, omfatter følgende skrifter:

Tobit (tidligere Tobias). Judit. Den greske Ester-boken. Visdommens bok. Sirak (tidligere Jesu Siraks sønns visdom). Baruk. Jeremias brev. Tillegg til Daniels bok, 1. og 2. Makabeerbok. Manasses bønn. 3. og 4. Esra og Salme 151.

Nils-Petter Enstad

Apokryfene

Bibelens deutrokanoniske bøker
Det Norske Bibelselskap
629 sider

Bibelselskapet har nå utgitt Det gamle testamentes apokryfiske skrifter i ny oversettelse. Det er over 40 år siden Det Norske Bibelselskap sist utgav apokryfene som egen bok, og den har vært ute av handelen i flere år. Generalsekretær Ole Chr. Kvarme (t.v.) og oversettersekretær Gunnar Johnstad sier at arbeidet med oversettelsen av apokryfene tok til i 1978 og ble avsluttet i 1985.

Foto: Dag Kjær Smemo

Konkret handling

Målsettinger kan imidlertid lett bli litt virkelighetsfjern, og for å motvirke dette, skal arbeidsgruppen utarbeide forslag til konkrete handlinger for å ruste opp MF med tanke virksomheten som undervisnings- og forskningsinstitusjon, for å ruste opp studiemiljøet og den utadrettede virksomheten.

Arbeidgruppen har også fått mandat til å vurdere organisasjonsstrukturen med sikte på å forenkle denne, samtidig som man frigjør og styrker de menneskelige ressursene ved fakultetet.

Formannen Tor-Odd Berntsen er ikke ukjent med denne typen utredningsarbeid fra før, verken fra kristelig eller arbeidsmessig sammenheng, men han bedyrer overfor Lys og Liv at det er like spennende hver gang å gi seg i kast med et slikt prosjekt.

Med seg har han en bredt sammensatt gruppe, som foruten Berntsen selv, består av: Gunnbjørg Wisløff og Anne Margrethe Saustad fra styret, res. kap. Henning Olsson, redaktør Thor Bjarne Bore, direktør Erling Servan, professor Ernst Baasland, fakultetslektor Reidar Hvalvik, praktiksrektor Olav Skjevesland og stud. theol. Are Eidhammer. Stud. theol. Øystein Lund er arbeidsgruppens sekretær.

Høgsongen som gavebok

Mellom dei lyriske skriftene i Gamle Testamente, står Høgseongen, eller Salomos Høgseong, i ei særstilling. Dei rike bileta som dette diktet nyttar for å syne einskapen mellom Kristus og kyrkja, er henta frå det tettaste og næraste av alle mellom-menneskelege forhold: Når mann og kvinne kjem saman i kjærleik og glede.

Som kjærleikslyrikk — jamvel erotisk lyrikk — er dette skriftet bland verdslitteraturens «perler», og sjølv dei som les det «berre» som lyrikk, lyt gripas av det direkte, men samstundes blyge språket:

*«Fanget ditt er som runde
staupet,
gjev det aldri må vanta vin. . .»*

Det Norske Samlaget har gjeve ut ei vakker gavebok-utgåve av dette verdas mest kjende og oftest siterte kjærleiksdikt. Anne Lise Knoff har illustrert dikta, og professor Magne Sæbø har skrivne ei

innføring om dette sermerkte, bibelske skriftet.

Teksten er delt inn i sjølvstendige bolkar, korte eller lange, som vert ståande som kvar sine sjølvstendige dikt. Det har vorte ei sers vellukka inndeling, og er med til å gjere dette skriftet enno rikare for den som les.

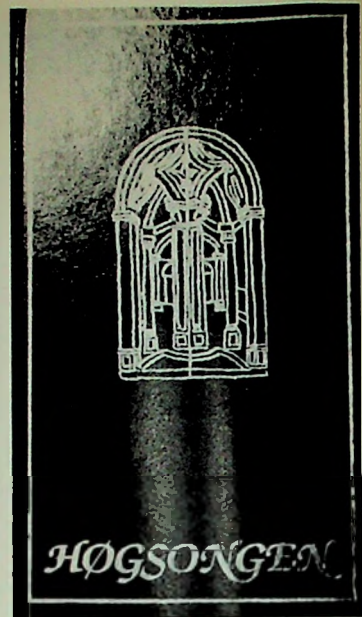
Sjølv vart eg gripen på ein ny måte av desse to versa:

*Salomo hadde ein vingard
i Ba'al-Hamon.
Den gav han til vaktmenn,
og kvar skulle gje han
tusen sekel sølv for frukta.*

*Eg har min eigen vingard.
Dei tusen sekel er dine, Salomo,
to hundre er til dei som vaktar
frukta.»*

Tekstane i boka er henta frå Bibelselskapet si oversetting frå 1978/85, der det lyriske innhaldet i skriftet er vel teke vare på. Ei vakker bok — ei gavebok.

Nils-Petter Enstad

Høgsongen
Salomos høgsong
Innføring og merknader ved
Magne Sæbø
Illustrert av Anne Lise Knoff
Det Norske Samlaget
30 sider

Eksamener avlagt ved MF høsten 1988

Grunnfageksamen

Akselsen, Sigmund,
Kristiansand
Aschjem, Wilhelm,
Ås
Bergslid, Kjartan,
Namsos
Carlenius, Joan Susanne,
Rjukan
Engelsviken, Marie Elisabeth,
Oslo
Erikstein, Ingeborg,
Bø i Telemark
Fostvedt, Hege Christin,
Sofiemyr
Gundersen, Erik,
Fjerdingby
Gylver, Sunniva,
Oslo
Haga, Kjetil,
Stabekk

Hansson, Per Kristian,
Mandal
Hartberg, Dag-Kjetil,
Oslo
Haukås, Stein,
Drammen
Hermansen, John Terje,
Langhus
Hjellset, Jan Erik,
Arendal
Hjemdal, Øyvind,
Grimstad
Johnson, Ingjerd Margrethe
Espolin,
Skien
Karlsen, Sissel,
Sørnes
Kjenes, Kristian,
Oslo
Krager, Tom,
Oslo
Linstad, Thor Arne,
Lena

Lødøen, Kristin,
Hornindal
Pedersen, Reiulf,
Løpsmarka
Randel, Hege Elisabeth,
Siggerud
Rognstad, Hans Kristian,
Oslo
Sele, Asgeir,
Stord
Selle, John Erik,
Oslo
Sigveland, Jone,
Bryne
Sirnes, Hilde,
Flekkefjord
Sivertsen, Marita Elvemo,
Lødingen
Skjeldal, Knut Peterson,
Bulken
Skovdahl, Christian Werner,
Våler
Skånland, Torill,
Fjellstrand
Sundet, Mona Helen Ødegård,
Bærums Verk

Sætrang, Astrid,
Gjøvik
Tengesdal, Per Arne,
Sola
Thorsen, Grete Vetleseter,
Bø i Vesterålen
Tjemsland, Dag Hattaland,
Bryne
Wroughton, John Richard,
Peru
Aarseth, Ingunn Margrete,
Søreidgrend

Mellomfageeksamen

Angell, Rigmor,
Moss
Carlenius, Joan Susanne,
Rjukan
Dalehavn, Anita,
Oslo
Furuseth, Paal-Mogens,
Jessheim
Haugen, Lars Petter Holte,
Oslo
Holen, Jorunn,
Trondheim
Jåvold, Inger May,
Kristiansand
Mestad, Ingvild,
Alversund
Saltnes, Martin,
Bergen
Skagestad, Ingeborg,
Risør
Spæren, Bjørn Andreas,
Drammen
Storbråten, Lisbet,
Oslo
Storøy, Svein Ole,
Tjørvåg
Tallaksen, Rolf Meyer,
Tananger
Tellefsen, Kristin,
Kristiansand
Vassdal, Trond Erik,
Bardal
Aarvik, Åsmund,
Herand

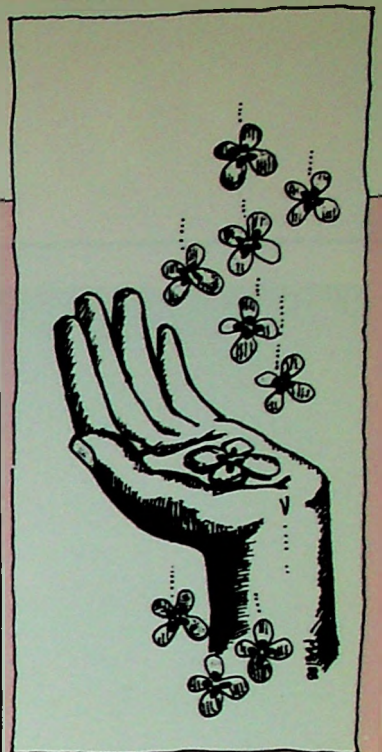
Embetseksamen

Alve, Jan,
Oslo
Amble, Tor Magnus,
Oslo
Basmo, Berit,
Moelv

Blaasvær, Ellen Martha,
Larvik
Etnestad, Ida.,
Holmestrand
Glimstad, Kjetil,
Reinsvoll
Grønning, Jørund Nikolai,
Stadsbygd
Hagen, Ingunn,
Svinndal
Langeland, Sverre,
Bergen
Linaker, Roald Johan,
Harstad
Nordbrønd, Odd Erling Vik,
Lerstad
Onsrud, Michael,
Kolbjørnsvik
Pladsen, Trond,
Halden
Punsvik, Anton Øyvind,
Kjeldebotn
Rolfsen, Raag,
Kristiansund N
Tengesdal, Even,
Sandnes
Theis, Jørn-Henning,
Blomsterdalen
Zakariassen, Morten,
Oslo

Praktisk-teologisk eksamen

Braathen, Leif,
Oteren
Follerås, Dagfinn,
Mysen
Halseth, Arne Christian,
Nykirke
Heimdal, Lasse,
Asker
Myrstad, Olav,
Torvastad
Rong, Marit,
Fyllingsdalen
Ryland, Børge,
Morvik
Skjæveland, Tore,
Stord
Unsvåg, Hilde Halsteinli,
Sofiemyr
Vangen, Elin,
Ulset
Waler, Gudmund,
Bergen
Øigarden, Anne Hilde,
Hedalen i Valdres

Takk for:

- all omsorg for MF i året som gikk og for alle gaver som ble gitt til virksomheten.
- de nye studentene som nå er innskrevet ved vårsemesterets begynnelse og for alle som fortsetter studiene ved MF.
- lærerne på MF

Be for:

- undervisningen og forskningen ved MF i 1989, særlig for den nye studieordningen for teologistudiet som nå settes i verk.
- landsaksjonen «MF Norge Rundt» i begynnelsen av mars. Be for gruppene som reiser ut og for alle som tar i mot dem i menighetene, på skolene, på aldershjemmene og andre steder som blir besøkt.
- kandidatene på Det praktisk-teologisk seminar som nå forbereder seg til prestetjenesten.

Retur:
MF Kartotek
Gydas vei 4, 0363 Oslo 3

Ved varig adresseendring vennligst returner bladet med påført ny adresse.

*Som den gylne sol frembryter
gjennom den kullsorte sky
og sin iråleglans utskyter,
så at natt og mulm må fly.
Så min Jesus av sin grav
og det dype dødens hav
oppstod ærefull av døde
imot påskemorgen røde.*

(NoS 172, Kingo)